
MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS AZ ADATVÉDELEM

SZERZŐ: DR. DÓSA IMRE, JOGÁSZ, JOGI INFORMATIKUS,
2004. ÓTA FOGLALKOZIK INTENZÍVEN ADATVÉDELEMMEL

Kifogyhatatlanul népszerű téma napjainkban a mesterséges intelligenciával kapcsolatos gondolatok, vélemények, félelmek közlése. Akit a vita téma tudományos szintű adatvédelmi vetülete érdekel, azok számára az Európai Adatvédelmi Testületnek a mesterséges intelligencia rendelet tervezetével kapcsolatos véleményét tudom ajánlani.

Első közelítésben engem is elért a magyar értelmiség sok évtizedes betegsége: nem magával a jelenséggel, hanem az arról formált véleményekkel találkoztam. Elkezdett hát érdekelni, hiszen régi emlékeket idézett fel. Ezért megkérdeztem ChatGPT-t, mit tud rólam. Azt válaszolta, adatvédelmi okokból nem felelhet ilyen kérdésre. Tehát ez az út járhatatlannak bizonyult, de a válasz biztató.

Ha valaki kedveli a tudományos eredményekre adott spontán társadalmi reakciók történelmi leírásait, akkor sok párhuzamot tud felállítani néhány, napjainkban megszokott technikai találmány fogadtatása és a mai mesterséges intelligencia vélemények között.

Pápai átirat például a az emberi társadalom pusztulását vetítette előre egy tömegpusztító fegyver, a számszerű feltalálása után, mert úgy tűnt, hogy a fa lombjai között elrejtőzöl és ilyen fegyverrel felszerelt harcos korlátlan számú embert tud megölni. Hasonlóan vészjósló jó volt a múlt század 20-as éveiben megjelent írás, amelyben a telefon elháríthatatlan káros hatására hívták fel a figyelmet: elegendő egy betörőnek odatelefonálni a lakásba, mert ha nem veszi fel senki, akkor szabadon dolgozhat.

Ezekkel a veszélyekkel a társadalom megtanult együtt élni. Azt remélem, hasonlóan tudjuk majd a mesterséges intelligencia előnyös oldalát kihasználni. Ez nem jelenti azt, hogy ennek a technológiának nincsenek veszélyben, de az ember úgy működik, hogy vagy elhárítja vagy felvállalja a kockázatokat. Pontosan úgy, ahogyan az a történelmi példák esetében is történt.

Számomra a mesterséges intelligencia kihívásai közül az emberi racionalitás és az irracionalitás gépi kezelése tűnik a leginkább izgalmasnak.

Racionalitásra optimalizált gépek mit kezdenek majd az emberi viselkedés irracionalitásával? Talán ezt nevezik a hozzáértők a mesterséges intelligencia humanizálásának. Ez vajon kecsegtető vagy ijesztő?

A digitális adattárolás robbanás szerű fejlődésével nem csak akkor növeljük adat-testünket, amikor TikTok videót teszünk közzé, hanem akkor is ha romantikusan andalogva sétálunk egy térfigyelő kamera látószögében. Ezért a technikai lehetőség már most rendelkezésre áll ahhoz, hogy minden eddiginél pontosabb személyiségi, viselkedési profil készüljön mindenkiről. Mit kezd, mid kezdhet ezzel az információs hatalommal a mesterséges intelligencia? Nem tudom.

Számomra meglehetősen egyértelmű, hogy az adatvédelem nem adhat egységes választ a mesterséges intelligencia által felismert kihívásokra. Az orvosi diagnosztikában nem szeretnék visszatérni a „ha fáj akkor pálinka, ha vérzik akkor ragtapasz” népi bölcsességéhez. Azt sem szeretnék, ha az említett sétálás példában a telefonunk suttogná fülünkbe: „Most csókold meg, mert most ezt várja.”

Mindezek miatt azt remélem, hogy nálam sokkal képzetesebb emberek tudják majd megmondani, mely területen mely szabályozás lesz hatékony.

Sem a realitást mellőző kategorikus, szigorú szabályozás (mint amilyen a felvétel készítéshez történő engedélykérés kivételt alig ismerő szabály), sem a gyepelőt a jogalkalmazás lovai k közé Dobó általános fogalmak (mint a „megfelelő”, „Hatékony”) lesznek megfelelőek. Ezért izgalommal várom, mit hoz a jövő.

Lehet, hogy saját szabályozásáról is a mesterséges intelligenciát kellene megkérdezni? Meglepne, ha ez korábban nem merült volna fel. Mindenesetre érdekelne a válasz.

